

Gorzów Wlkp., 16 marca 2018 r.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

NK-II.431.3.3.2017.RKam

Pani

Elżbieta Polak

Marszałek Województwa

Lubuskiego

Wystąpienie pokontrolne

**z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w Urzędzie Marszałkowskim w Zielonej Górze,
ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra – Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego, ul. Nowa 46,
65-339 Zielona Góra**

Na podstawie art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz.U z 2017 r., poz. 2234), art.2 i art.6 ust.4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) pracownicy Wydziału Nadzoru i Kontroli Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w składzie:

- Robert Kamiński – inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu,
- Robert Burek – inspektor wojewódzki – członek zespołu,

w dniach od 14 listopada 2017 r. do 31 stycznia 2018 r. przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Urzędzie Marszałkowskim w Zielonej Górze. Tematem kontroli zleconej przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa były działania podejmowane na szczeblu wojewódzkim, na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2006 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 26 lutego 2018 r. nie wniesiono zastrzeżeń.

Działając na podstawie art.47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej przekazuję wystąpienie pokontrolne zawierające ustalenia i ocenę kontrolowanej działalności.

Kontrola obejmowała realizację zadań z zakresu administracji rządowej, określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1260 tj.).

1. Zakres odpowiedzialności.

W okresie objętym kontrolą od 1 stycznia 2006 r. do dnia kontroli Marszałkami Województwa Lubuskiego byli:

- od 1 stycznia 1999 r. – Pan Andrzej Bocheński
- od 30 listopada 2006 r. – Pan Krzysztof Józef Szymański,
- od 21 sierpnia 2008 r. – Pan Marcin Jabłoński,
- od 29 listopada 2010 r. – Pani Elżbieta Polak.

Realizacją zadania z zakresu administracji rządowej dotyczącego bezpieczeństwa ruchu drogowego zajmuje się Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zielonej Górze. Zgodnie z par. 20 statutu Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego bezpośredni nadzór nad WORD sprawuje Dyrektor Departamentu Gospodarki i Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

Do zadań WORD należy współpraca z Wojewódzką Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Ponadto Ośrodek może wykonywać inne zadania z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, a w szczególności: prowadzić działalność w zakresie promocji i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, prowadzić kursy doskonalące dla nauczycieli prowadzących zajęcia szkolne dla uczniów ubiegających się o kartę rowerową i doszkalać w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Stosownie do Regulaminu Organizacyjnego Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego z 18 kwietnia 2007 r. (zarządzenie Marszałka Województwa Lubuskiego nr 5/2007 z 14 marca 2007 r.) par. 2.I. do zadań WRBRD należy:

- opracowanie regionalnych programów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- zatwierdzenie planu wydatków WORD w części przeznaczonej na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- inicjowanie kształcenia kadr administracji publicznej i szkolenia w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- inicjowanie współpracy międzywojewódzkiej,
- współpraca z właściwymi organizacjami społecznymi i instytucjami pozarządowymi,
- inicjowanie działalności edukacyjno-informacyjnej,
- analizowanie i ocena podejmowanych działań przez WRBRD,

- występowanie z propozycjami i wnioskami rozwiązań organizacyjno-prawnych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W posiedzeniach WRBRD mogą uczestniczyć za zgodą Przewodniczącego, przedstawiciele środków masowego przekazu oraz pełnomocnicy organizacji i osoby prywatne wspierające finansowo działalność Rady.

Obsługę organizacyjną Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego prowadzi Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Zielonej Górze. Obsługą Rady zajmuje się wyznaczony Sekretarz WRBRD. Do zadań Sekretarza należy:

- opracowanie projektów dokumentów i materiałów do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady,
- sporządzanie protokołów ustaleń Rady,
- przygotowywanie i obsługa posiedzeń WRBRD,
- prowadzenie rejestru ustaleń Rady wraz z harmonogramem realizacji, ewidencja stanu ich wykonania,
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji Rady,
- wykonywanie innych czynności zleconych przez Radę.

Marszałek Województwa Lubuskiego ustalił skład Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zarządzeniem nr 8 z dnia 7 kwietnia 2006 r.

Skład Wojewódzkiej Rady jest zgodny z art. 140i ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

W praktyce skład Rady modyfikowany jest w taki sposób, iż przy zmianie osób funkcyjnych zmiana następuje automatycznie, natomiast zmiany składu Rady dotyczące innych członków (niefunkcyjnych) następuje poprzez rekomendacje. Jednocześnie Sekretarz WRBRD przy zmianie informuje przedstawicieli administracji zespolonej o konieczności wyboru członków do Rady.

Posiedzenia WRBRD odbywają się zgodnie z planem posiedzeń co najmniej 3 razy w roku. Sekretarz Rady przekazuje członkom materiały i projekty na posiedzenia WRBRD nie później niż 7 dni przed planowanym posiedzeniem. Projekty i materiały są przekazywane drogą elektroniczną na skrzynkę emailową Sekretarza Rady, on zaś przesyła projekty i materiały na skrzynki emailowe członków WRBRD. Sekretarz sporządza protokół z posiedzenia WRBRD.

Od 4 kwietnia 2006 r. Sekretarzem WRBRD był Pan Mariusz Woźniak, natomiast od 26 czerwca 2007 r. funkcje tę pełnił Pan Rafał Stompor.

Obecnie funkcję Sekretarza Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego pełni Pan Marek Pasek powołany w skład Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 22 października 2008 r. zarządzeniem nr 86 Marszałka Województwa Lubuskiego.

2. Ustalenia kontroli.

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego zostały określone w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2017.1260), gdzie zostały określone w art. 140h zadania Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, która koordynuje i określa kierunki

działań administracji publicznej w sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego. Do zadań Wojewódzkiej Rady należy w szczególności:

- opracowywanie regionalnych programów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego

W okresie objętym kontrolą WR opracowała dwa regionalne programy poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, tj. GAMBIT Lubuski 2005-2015 oraz Program poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego województwa lubuskiego na lata 2016-2025. Oba programy wydane zostały jako opracowania książkowe, które są rozpowszechniane przez WRBRD.

- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego

Z udzielonych wyjaśnień wynika, że opiniowaniem projektów zajmują się jednostki, których przedstawiciele wchodzi w skład LRBRD. W opiniowaniu projektów uczestniczy Policja, Państwowa Straż Pożarna, a także Inspekcja Transportu Drogowego, Straż Graniczna oraz odpowiedzialni pracownicy samorządowi w zakresie dróg im podlegających. Na potwierdzenie przedłożono:

> opinie w sprawie projektu tymczasowej lub stałej zmiany organizacji ruchu drogowego wydane przez Komendę Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp. i Komendę Powiatową Policji w Słubicach,

> uchwałę nr 4/2015 LRBRD z dnia 27 października 2015 r. w sprawie poparcia wniosku Burmistrza Szprotawy dotyczącego modernizacji polegającej na wybudowaniu ronda na skrzyżowaniu ciągu ulic Głogowska, Kościuszki, Młynarska i Kochanowskiego w Szprotawie. Wniosek dotyczył modernizacji w zakresie poprawy stanu BRD na tym odcinku i został poparty przez Radę.

> uchwałę nr 3/2015 LRBRD z dnia 27 października 2015 r. w sprawie poparcia wniosku Wójta Gminy Deszczno dotyczącego modernizacji ulicy Bratniej w Łagodzinie. Wniosek dotyczył modernizacji

w zakresie poprawy stanu BRD na tym odcinku i został poparty przez Radę.

> uchwałę nr 2/2014 LRBRD z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie poparcia wniosku Wójta Gminy Krzeszyce dotyczącego modernizacji DW nr 138 w rejonie miejscowości Muszkowo. Wniosek dotyczył modernizacji w zakresie poprawy stanu BRD na tym odcinku i został poparty przez Radę.

- zatwierdzanie planu wydatków wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego w części przeznaczonych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego

Kontrolującym okazano dokumenty, z których wynika, że rok rocznie począwszy od 2006 r. dyrektorzy WORD-ów przygotowują i opracowują plany wydatków. Na początku każdego roku kalendarzowego na zorganizowanych posiedzeniach LRBRD następuje prezentacja planów, dyskusja nad planami oraz głosowanie nad przyjęciem planów w części przeznaczonych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Plany wydatków każdorazowo przyjmowane są uchwałami LRBRD.

Plan

przedsięwzięć

i związanych z tym wydatków na rzecz poprawy BRD zawiera wskazanie organizatora, nazwę działania, termin i miejsce przedsięwzięcia, planowane koszty oraz uwagi i szczegóły zadań określonych przez organizatora.

- inicjowanie kształcenia kadr administracji publicznej i szkolenie w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego

W powyższym zakresie wyjaśniono, że z uwagi na powszechnie istniejące błędy związane z organizacją ruchu drogowego spowodowane ich przygotowywaniem przez osoby bez merytorycznego przygotowania (polskie prawo nie wymaga specjalistycznego wykształcenia), a także z uwagi na brak aktualizowania planów, wszystkim samorządom lubuskim został zaproponowany przez Biuro organizacji ruchu drogowego działające przy WORD Zielona Góra tzw. Master plan, czyli propozycja kompleksowego opracowania stałej organizacji ruchu na terenie podległym poszczególnym samorządom. Wysłano w tej sprawie pisma LRBRD.32.2016 oraz LRBRD.33.2016. Pracami tymi w Biurze zajmują się odpowiednio przygotowani pracownicy gwarantujący prawidłowe ich wykonanie. Mimo, że Biuro powstało niedawno, to jednak może pochwalić się wieloma wdrożonymi opracowaniami. Poinformowano również, że jednostki których przedstawiciele są członkami LRBRD, samodzielnie realizują tematyczne i specjalistyczne szkolenia BRD w stosunku do podległych pracowników. Realizowane są również szkolenia organizowane przez WORD-y, a mające za cel poprawę BRD. Przykładami tych szkoleń są:

- Coroczne szkolenia nauczycieli zajmujących się Wychowaniem Komunikacyjnym.
- Szkolenia uczniów w zakresie przygotowania do uzyskania karty rowerowej.
- Szkolenie nauczycieli zajmujących się projektem wdrażania projektu związanego z PJ AM.
- Szkolenia w zakresie doskonalenia techniki jazdy realizowane w ODTJ.
- Wiele szkoleń tematycznych realizowanych w WORD-ch.

Na potwierdzenie powyższych wyjaśnień przedłożono:

- > Plan zajęć doskonalenia zawodowego – lokalnego Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Gorzowie Wlkp. na rok 2016, gdzie w drugim półroczu miały odbyć się tematyczne szkolenia: „Sposób prowadzenia zajęć profilaktycznych w zakresie BRD w grupach przedszkolnych i szkolnych” oraz „Praktyczne aspekty opiniowania projektów zmian organizacji ruchu”.
- > Plan konferencji „Edukacja komunikacyjna dzieci i młodzieży w kontekście najnowszych zmian w przepisach ruchu drogowego” skierowanej do dyrektorów szkół oraz nauczycieli zajmujących się BRD.
- > Plan szkolenia w zakresie kierowania ruchem drogowym pojazdów nienormatywnych podczas wykonywania czynności związanych z przejazdem tych pojazdów.
- > Program zajęć doskonalenia zawodowego – lokalnego dla policjantów Ruchu drogowego garnizonu lubuskiego w temacie stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie woj. Lubuskiego w 2017 r.

oraz zapoznanie się ze zmianami w wybranych przepisach dotyczących pełnienia służby w pionie ruchu drogowego.

> Protokół posiedzenia Lubuskiej Rady BRD WORD Gorzów Wlkp. - 3 lipca 2012r. studia podyplomowe na Uniwersytecie Zielonogórskim – Józef Włosek UZ, PROMOST. Staraniem osób zainteresowanych poprawą BRD na lubuskich drogach przygotowano na Uniwersytecie Zielonogórskim propozycję studiów podyplomowych z zakresu zarządzania bezpieczeństwem dróg. Istnieje ogromna potrzeba przygotowania kadr do wykonywania tych prac. Kierunek tych działań określony jest odpowiednią dyrektywą europejską, a także przewiduje go Lubuski GAMBIT. Kierunek ma na celu przygotowanie osób w zakresie zasad projektowania, remontowania, audytu, przeglądów dróg. Jest to więc kierunek bardzo poszukiwany przez samorządowców z terenu lubuskiego i innych województw. Na zakończenie zaprosił do zgłaszania pracowników do skorzystania z możliwości uzupełnienia wiedzy z tego zakresu.

> Szkolenie nauczycieli Wychowania Komunikacyjnego rozpoczynających swą pracę w tym zakresie, które odbyło się 20 października 2017 r. i wzięło w nim udział 15 osób z województwa lubuskiego.

> Szkolenie dla nauczycieli w dniu 30 września 2017 r. przeprowadzone w siedzibie WORD w Zielonej Górze w związku z zakończeniem prac merytoryczno-organizacyjnych związanych z przygotowaniem „Platformy szkoleniowej BRD w zakresie prawa jazdy kat. AM”.

- inicjowanie współpracy międzywojewódzkiej;

W powyższym zakresie poinformowano, że jednostki których przedstawiciele są członkami LRBRD, w swoich zakresach działań współpracują ze swoimi odpowiednikami i innymi jednostkami spoza województwa. Organizowane cykliczne spotkania sekretarzy i innych przedstawicieli rad we współpracy z Sekretariatem Krajowej Rady BRD. Spotkania mają na celu uzgodnienia wspólnych kierunków działań, wymianę doświadczeń, omawianie sprawozdań rocznych, rozpowszechnienie dobrych praktyk. W tym zakresie Lubuska Rada BRD ma szczególne bogate doświadczenie, bowiem jest inicjatorem wielu działań doskonalących, nakierowanych na pomoc uczestnikom ruchu drogowego. Są to między innymi:

- Projekt AM zmierzający do zmniejszenia liczby osób (młodzieży) jeżdżące bez uprawnień, polegający na pomocy w uzyskaniu PJ AM poprzez radykalne zmniejszenie kosztów ponoszonych przez młodzież.
- Wykorzystanie placu manewrowego WORD do ćwiczeń prowadzonych przez OSK z kandydatami na kierowców.
- Umożliwienie jazdy pojazdem OSK na egzaminie.
- Umożliwienie jazdy własnym pojazdem na egzaminie.
- Organizacja egzaminu praktycznego AM poza siedzibą WORD w każdym mieście.
- Umożliwienie organizacji egzaminu teoretycznego dla osób dyslektycznych i słabo czytających, nie nadążających za tempem egzaminu.

Na potwierdzenie powyższych wyjaśnień przedłożono:

> Zaproszenie wystosowane przez Sekretarza Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego do przedstawicieli Wojewódzkich Rad Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w sprawie spotkania pt. „Współpraca instytucjonalna na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie realizacji programów poprawy BRD – wymiana doświadczeń i przegląd najlepszych praktyk w powyższym zakresie”. Spotkanie zaplanowane na 21-22- września 2015 r.

> Agenda spotkania przedstawicieli Wojewódzkich Rad Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego pt. „Współpraca instytucjonalna na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie realizacji programów poprawy stanu BRD. Systemowe zarządzanie bezpieczeństwem ruchu drogowego - przykłady wybranych działań, przegląd doświadczeń i najlepszych praktyk w powyższym zakresie”. Spotkanie zaplanowano na 24-25- listopada 2014 r.

> Zaproszenie Dyrektora WORD we Włocławku oraz Prezesa Zarządu Fundacji Zapobieganie Wypadkom Drogowym w Warszawie na konferencję metodyczną dotyczącą nowych możliwości szkolenia i egzaminowania w zakresie kategorii AM prawa jazdy. Konferencja została zaplanowana na dzień 28 lutego 2015 r.

> Seminarium BRD 23 lutego 2012 r. w Ambasadzie Brytyjskiej, moderacja: Przedstawiciel Stowarzyszenia Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego.

> Agenda spotkania KRBRD z WRBRD w dniach 30 listopada – 1 grudnia 2017 r. „Intensyfikacja współpracy KRBRD i WRBRD. Stan wdrażania rekomendacji na przyszłość wynikających z raportu Stan BRD oraz działania podejmowane w tym zakresie w 2016 r.”

- współpraca z właściwymi organizacjami społecznymi i instytucjami pozarządowymi;

Z udzielonych wyjaśnień wynika, że współpraca LRBRD z wymienionymi organizacjami jest bardzo intensywna i zróżnicowana, jako przykłady podano:

- Stowarzyszenie Polski Związek Motorowy od wielu lat jest członkiem LRBRD rekomendowanym przez Marszałka Województwa Lubuskiego, obecnie reprezentowany przez prezesa Zarządu Okręgu Roberta Jaromina. Informacje o tej treści można znaleźć na każdej liście obecności na posiedzeniach Rady, czy też przy podejmowanych uchwałach.

- Innym zakresem współpracy ze stowarzyszeniami są wnioski tych jednostek o pomoc w realizacji projektów mających na celu poprawę BRD. Informacje na ten temat można znaleźć między innymi w planach finansowych obu lubuskich WORD-ów. W tym zakresie od lat realizowana jest szeroka współpraca ze:

- Stowarzyszeniem na Rzecz Bezpieczeństwa Dzieci i Młodzieży
- Polskim Czerwonym Krzyżem
- Polskim Związkiem Motorowym
- Stowarzyszeniem Dyrektorów WORD
- Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Chorągwi Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze.

Na potwierdzenie powyższych wyjaśnień przedłożono:

> Plan przedsięwzięć i związanych z tym wydatków WORD Zielona Góra na rzecz poprawy BRD w roku 2016, gdzie wymieniono następujących organizatorów: Stowarzyszenie na Rzecz Bezpieczeństwa Dzieci i Młodzieży oraz Polski Związek Motorowy.

- inicjowanie działalności edukacyjno-informacyjnej

WRBRD podejmuje szereg działań na płaszczyźnie edukacyjno-informacyjnej, gdzie przykładami tego są:

Na posiedzeniu WRBRD w dniu 13 grudnia 2012 r. podjęto Uchwałę LRBRD w sprawie akceptacji przedstawionych kierunków pracy i podjęcia na terenie województwa lubuskiego działań dla poprawy wyników edukacyjnych szkół w zakresie BRD. Przedstawiono także informację o otwarciu studiów podyplomowych na Uniwersytecie Zielonogórskim. Poinformowano, że od 2013 roku Uniwersytet rozpocznie nabór na studia podyplomowe "Audyt brd".

Jednym z tematów była również problematyka dotycząca edukacji uczniów w zakresie Wychowania Komunikacyjnego. Rada omawiając bardzo szczegółowo problem doszła do wniosku, że zagadnienia te realizowane są w szkołach niewłaściwie do wagi problemu. Taki stan realizacji nie doprowadzi do poprawy bezpieczeństwa na drogach. W dyskusji podkreślano, że wpływ na taki stan rzeczy mają zapisy w podstawach programowych szkół podstawowych, które nie doceniają w sposób właściwy tej dziedziny bezpieczeństwa. Natomiast w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych podstawy programowe w ogóle nie przewidują realizacji tych zagadnień. Na posiedzeniu przedstawiono propozycje działań mających na celu naprawę tej sytuacji, zmianę przepisów prawa, pomoc nauczycielom realizującym te zagadnienia w szkołach. Na zakończenie dyskusji podjęto Uchwałę LRBRD

w sprawie akceptacji przedstawionych kierunków pracy i podjęcia na terenie województwa lubuskiego działań dla poprawy wyników edukacyjnych szkół w zakresie BRD.

Na posiedzeniu WRBRD w dniu 19 maja 2015 r. podjęto dyskusję na temat jak najszybszego informowania kierowców o zdarzenia drogowych. Przedstawiono działającą już aplikację **Bezpieczne Lubuskie**, którą można pobrać na smartfona. Inną możliwą formą przekazywania informacji o zdarzeniach drogowych dla kierowców poruszających się po województwie lubuskim jest wielokrotne informowanie o zdarzeniu, blokadzie drogi i objazdach przez lokalne rozgłoszenie radiowe. Po dyskusji przyjęto 2 wnioski – „Należy zorientować się, czy przekazywane są do rozgłośni radiowych informacje o zdarzeniach drogowych, jakim kanałem informacyjnym jest to realizowane, w jakim czasie od zaistnienia zdarzenia są one przekazywane oraz, czy rozgłoszenie przekazuje komunikaty do słuchaczy oczekiwanymi metodami”; „LR BRD powinna skierować wniosek do rozgłośni radiowych działających na terenie województwa w sprawie zwiększenia czasu antenowego

przeznaczonego na edukację BRD oraz odbioru i przekazywania słuchaczom informacji o zdarzeniach drogowych.

Na posiedzeniu WRBRD w dniu 27 października 2015 r. omówiono realizację ww. wniosków.

Informacje bardzo ważne są przekazywane do radiosłuchaczy w godzinach 6 – 23, a te o szczególnym znaczeniu z przerwaniem aktualnie nadawanych audycji.

Od poniedziałku do piątku co godzinę od 6:30 do 14:30 nadawana jest audycja MOTO Radio, w której przekazywane są informacje dotyczące ruchu drogowego w sposób tradycyjny. Radio Zachód pozyskuje informacje od: Autostrady S.A. (sms), PSP (sms), GDDKiA – PID (tel.), WSK Policji (tel.), ZDW (tel.), LUW poprzez Wydział Kryzysowy (e-mail) oraz od radiosłuchaczy.

Przedstawiciele Radia zwrócili uwagę na potrzebę ustawienia na głównych wjazdach tablic informujących o Radiu Zachód i częstotliwościach na jakich nadaje.

Na posiedzeniu WRBRD w dniu 26 stycznia 2016 r., które odbyło się w rozgłośni Radia Zachód Prezes Radia Zachód zapewnił o gotowości do kontynuacji działań RZ na rzecz BRD, planach zwiększania czasu antenowego przeznaczonego na przekazywanie informacji BRD w określonych godzinach, a także o praktykowaniu przerywania nadawanych audycji w celu przekazywania aktualnych informacji w sytuacjach tego wymagających.

Na posiedzeniu WRBRD w dniu 31 maja 2017 r. przedstawiono **odповідь z MEN w sprawie umieszczenia problematyki BRD w podstawach programowych**. W piśmie poinformowano, że jednak podstawy programowe dla SP będą zawierały materiał związany z BRD. Będzie to zakres materiału podobny do tego obowiązującego obecnie. Pismo zawiera też informacje o podejmowaniu prac nad wprowadzeniem tych zagadnień do obecnych szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a w przyszłości ponadpodstawowych.

W dniu 15 czerwca 2015 r. posiedzenie Lubuskiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zostało połączone z seminarium naukowym, które odbyło się w budynku Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Treść seminarium obejmowała temat „**Praktyczne zagadnienia audytu bezpieczeństwa ruchu drogowego**”.

Pismo do Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie podstaw programowych przygotowanych dla szkoły podstawowej (SP) 8-letniej. Członkowie Lubuskiej Rady BRD z niepokojem odebrali zapis dotyczący edukacji w zakresie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (BRD). Stwierdzili, że zapis o treści „**uczeń rozumie, wyjaśnia zasady uczestnictwa w ruchu drogowym np. jako pieszy, pasażer i rowerzysta**” jest absolutnie niewystarczający dla zapewnienia bezpieczeństwa dzieci, a przyszłości dorosłych w ruchu drogowym, a także poprawy BRD. Zauważyli,

że jest to zapis jeszcze bardziej okrojony w stosunku do poprzednich podstaw programowych, które w ocenie wszystkich zainteresowanych (całe społeczeństwo) były niedostateczne. To właśnie z powodu takich zapisów dotychczasowych podstaw programowych, realizacja edukacji związanej z BRD była niedostateczna, co przekładało się i przekłada w dalszym ciągu na negatywną statystykę zdarzeń i ich konsekwencji w ruchu drogowym. Obecnie proponowany zapis o zadaniach szkoły podstawowej w zakresie BRD jeszcze bardziej ograniczy działania szkoły / nauczycieli szczególnie w zakresie praktycznym, w tym dotyczącym wydawania kart rowerowych, co doprowadzi do jeszcze większego spadku poziomu bezpieczeństwa na polskich drogach. Z wielkim niepokojem informowali, że potraktowanie w podstawach programowych problematyki BRD jest znikome i odmienne od oczekiwań społecznych. Przy takich zapisach obowiązków szkolnych nawiązanie do statystyki wynikowej wysoko zorganizowanych krajów europejskich będzie poza naszym zasięgiem. W związku z tym prosili o wydzielenie w SP przedmiotu Wychowanie Komunikacyjne, które określiłoby wszystkim nauczycielom cel i zadania **OBOWIĄZKOWE** kończące edukację BRD wychowaniem, przeszkoleniem, uzyskaniem karty rowerowej, oceną na świadectwie.

Kolejne pismo do Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie zmiany proporcji w edukacji i wzmocnienie roli BRD w szkole. W tym celu wnioskowali o:

wprowadzenie do nowej szkoły podstawowej wydzielonego przedmiotu o tematyce BRD na poziomie klas IV-VIII;

wprowadzenie na każdym poziomie w szkołach ponadgimnazjalnych obowiązkowych zajęć, których zasadniczym celem powinna być szeroko rozumiana kultura ruchu drogowego pieszych, rowerzystów, pasażerów i kierowców (np. w ramach godzin wychowawczych uzbrojonych w materiały dydaktyczne);

wprowadzenie tematyki BRD do kalendarza kontroli planowych MEN;

wzmocnienie przedmiotowej edukacji formalnej za pomocą konkursu BRD organizowanego przez kuratorów oświaty, którego głównym celem byłoby wywołanie pracy u podstaw o charakterze masowym.

Pismo do Krajowej Rady BRD z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie bezpieczeństwa uczniów uczestniczących w ruchu drogowym. Pismo zawiera informację o tym, że wystąpiono do Ministra Edukacji Narodowej o podjęcie działań związanych z poprawieniem organizacji działań edukacyjnych w zakresie BRD na wszystkich poziomach oświatowych podległych MEN. W związku z powyższym zwrócono się o wsparcie tej inicjatywy poprzez podjęcie rozmów w Ministerstwie Edukacji Narodowej i rozpowszechnienie problemu we wszystkich środowiskach zainteresowanych bezpieczeństwem ruchu drogowego.

Pismo do Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie podjęcia systemu działań mających na celu poprawę BRD na drogach. W tym celu przedstawiono na spotkaniu Konwentu propozycję „Master Planu dla bezpieczeństwa na drogach samorządowych województwa lubuskiego”, który rekomendowano jako metodę i dobry przykład do rozpoczęcia planowych, dzięki temu skutecznych działań na terenie każdej gminy. Zgodnie z Master Planem należy zaplanować działania poprawiające BRD i wprowadzać je do budżetu gminy. Pamiętać przy tym należy, że obok działań wymagających środków finansowych jest wiele działań, które można zrealizować przy wykorzystaniu już posiadanych sił i środków. Wyżej wymieniony dokument został opracowany w oparciu o „Program poprawy brd województwa lubuskiego na lata 2016-2025”.

- analizowanie i ocena podejmowanych działań

W ramach otrzymanych wyjaśnień przedstawiono: od 2016 obowiązuje w naszym województwie Program poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego województwa lubuskiego na lata 2016-2025 przyjęty jednogłośnie przez LR BRD. Wszystkie działania w zakresie BRD powinny być związane z tym programem.

Kontrolującym okazano załącznik do uchwały 1/2011 „Ocena realizacji Programu poprawy BRD woj. Lubuskiego Gambit Lubuski 2005-2015”, który został opracowany na podstawie cząstkowych informacji uzyskanych od poszczególnych członków Rady. W załączniku przedstawiono dwie tabele, pierwsza zawiera aktualne ciągle mocne strony systemu oraz słabe strony, które pozostały od 2003 r., mimo ich częściowej poprawy, natomiast druga tabela zawiera słabe i mocne strony, które pojawiły się w okresie podlegającym ocenie. Z oceny wynika, że nie wszystkie założenia programu doczekały się realizacji, co przyczyniło się do niezadowalającego wyniku, jeśli chodzi o ograniczenie liczby wypadków i ofiar śmiertelnych na drogach województwa lubuskiego. Na taki stan rzeczy ma także wpływ niewystarczająca suma środków finansowych. Członkowie Rady zwrócili uwagę na konieczność dokonania zmian formalnych w treści Lubuskiego Gambitu i przedstawili konkretne propozycje.

Na pierwszych posiedzeniach Rady w każdym kolejnym roku kalendarzowym przedstawiana jest statystyka zdarzeń w poprzednim roku na poszczególnych drogach województwa. Wówczas podnoszona jest nie tylko problematyka tych zdarzeń ale także w dyskusjach omawiane są możliwe przyczyny zdarzeń charakterystycznej dla konkretnej drogi, czy odcinka. Całość z myślą podejmowania działań zapobiegawczych.

Na podstawie przedłożonych dokumentów, tj. Protokołów posiedzeń ustalono, że funkcjonują trzy zespoły tematyczne:

- > zespół ds. wypracowania działań prewencyjnych i komunikacji społecznej,
- > zespół ds. inżynierii ruchu drogowego,

> zespół ds. kontroli.

Ich celem pracy jest przygotowanie programu pracy Rady w swoich dziedzinach. Przygotowanie z pracy zespołów konkretnych materiałów i wniosków na posiedzenia Rady tak, żeby na jej posiedzeniach nie zajmując się szczegółami wprowadzać zadania do wykonania.

Protokoły posiedzeń obejmowały okres za lata 2008 – 2010.

Do zadań ww. zespołów należy m.in. realizacja podjętych przez zespół i Radę wniosków, monitorowanie wprowadzonych przedsięwzięć. Ponadto zespół powinien na każdym posiedzeniu WRBRD, w krótkim wystąpieniu przygotowanym wspólnie informować o swoich działaniach podjętych czy realizowanych pomiędzy posiedzeniami Rady. Realizacja powyższych zapisów została dokumentowana w przedłożonych protokołach z posiedzeń.

Protokół z posiedzenia z dnia 24 lutego 2011 r. - ocena zapisów programowych i stanu realizacji Programu Gambit Lubuski – proponowane zmiany treści programu, nowe kierunki.

Protokół z posiedzenia z dnia 8 czerwca 2011 r. – sprawozdanie z realizacji programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach oraz sprawozdanie z działań w zakresie realizacji oznakowania zinwentaryzowanych, niebezpiecznych drzew rosnących w pasie drogowym.

Na posiedzeniach Rady formułowane są wnioski do zrealizowania oraz omawiana jest realizacja wniosków z poprzedniego posiedzenia LR BRD.

Zgodnie z art.140h ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym, Rada Wojewódzka koordynuje realizację zadań w jednostkach, których przedstawiciele są członkami Lubuskiej Rady BRD. Jest to bardzo istotne, ponieważ szczegółowe dokumenty realizacyjne najczęściej są jedynie w posiadaniu jednostek wykonujących te zadania. Posiadane przez Radę dokumenty są bardzo ubogie, ciężko jest wywnioskować z nich stan realizacji zadań określonych w ustawie oraz dokonać oceny prowadzonych zadań i jaki mają one wpływ na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Z Programu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego województwa lubuskiego na lata 2016-2025 możemy przeczytać, że na podstawie przeprowadzonych ankiet u podmiotów realizujących zadania Programu wynika, że na 64 przedsięwzięcia nie wykonano: 19 z powodu braku środków finansowych, 49 z powodu braku kompetencji (nie dotyczy) oraz 15 z powodu braku podstaw prawnych. Niezależnie od stwierdzonych niedociągnięć trzeba stwierdzić, że określone w tym programie najważniejsze cele ilościowe zostały osiągnięte. Oznacza to, że tendencja zmniejszania liczby wypadków, ofiar oraz rannych jest trwała.

Jednakże biorąc pod uwagę analizę BRD na drogach woj. lubuskiego w 2016 r. dokonaną przez Wydział Ruchu Drogowego KWP w Gorzowie Wlkp. zawartą w prezentacji pt. „Stan bezpieczeństwa na drogach województwa lubuskiego w 2016 r.” należy stwierdzić, że we wszystkich analizowanych

obszarach (wypadki, zabici, ranni, ciężko ranni, zabici na 100 wypadków) stan bezpieczeństwa się pogorszył ponieważ wszędzie zanotowano wzrost analizowanych przypadków, co dobitnie obrazuje poniższa tabela.

Rok	Wypadki	Zabici	Ranni	Ciężko ranni	Zabici na 100 wypadków
2015	639	92	784	432	14,4 %
2016	683	113	878	460	16,5 %
Dynamika w %	107	123	112	106	114,5 %

Jednoznacznie należy stwierdzić, że po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji Wojewódzka Rada BRD koordynuje realizację zadań w jednostkach, których przedstawiciele są członkami Lubuskiej Rady BRD, gdyż świadczą o tym zapisy w przedłożonych protokołach z posiedzeń.

3. Ocena skontrolowanej działalności.

Kontrolowaną działalność oceniono pozytywnie.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak